

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvevő la-
puk kiadóhivatala és az
Általános Tudósítói Vi-
déki lapok központi hir-
detési osztálya Budapest
VII., Erzsébet-körút 41.

Beniczky Kálmán.

(D.) Egy igazlelkű, puritán jellemű, minden nemesebb eszméért lelkesülő, végtelen szívóságú, minden áldozatra kész köztisztviselő nevét iktattuk ma első cikkünk elé abból az alkalomból, hogy vármegyénk közönsége őt immár hatodizben alispánjává választotta.

Tudjuk bizonyosan, hogy az ő végtelen szerénysége mellett neki nem tetsző dolgot művelünk, midőn eme hosszú közpályán szerzett elévülhetetlen érdemeit méltatjuk, de példát akarunk ő benne statuálni az utókornak, hogy a legmagasztosabb eszmékért is csak akkor küzdhetünk igazán eredményesen, ha minden önző mellékgondolat nélkül, sőt a legmeszszebb menő áldozatokra készen, minden felesleges láрма nélkül, egyedül lelkünk hevtületét, szívünk sugallatát, érett meggyőződésünket követjük.

Bátran, minden nagyítás nélkül merjük állítani, hogy ama véghetetlen becses győzelmek babérai, melyeket e vármegye közönsége a nemzetiségiekkel vívott harcaiból felmutathat, minden legkisebb körülményt is latolgató, bölcs és férfias vezérletével annyira összeforvák, hogy eme sikerek oroszlárnésze inkább őt, mint minket illetnek meg, akik alig tettünk egyebet a pusztá kötelességnél.

Ki az érdem, hogy ez annyira nemzetiséginek kijelentett vármegye az alkotmányosság beállta óta, — de főleg az utolsó időkben — mindig magyar képviselőt küldött a parlamentbe? — Ki az érdem, hogy a nemzetiségi eszmék térhódítása ellenére is e vármegye közgyűléseinek magyaros jellegét — az egykori kijelentéshez hiven — minden időn át megővta és fentartotta? Ki az érdem, hogy vármegyénk nemes köz-

ségeinek tisztos lakói annyi ördögi kísértés, annyi előnyös ígérlet dacára is hivek maradtak azokhoz a tanokhoz, melyek a magyar faj megerősödését s ezzel a magyar haza nagyságát célozzák? Ki az érdem, hogy minden oly eszme, mely a magyar társadalom boldogulását előmozdítani van hivatva, bárminő áldozatok árán is, de tetést ölt?

Mindez az ő bölcsességéhez, az ő végtelen hazaszeretetét dokumentáló áldozatkészségéhez fűződik! Ritka példánya azon hazafiaknak, akik tetteikben is követik Deák Ferenc amaz örökbecsű mondását: a hazáért mindent, de a hazát semmiért sem! — Azok közé tartozik, akik nem beszélnek, de tesznek a hazáért s a hazát fenntartó magyarságért s ennek érdekeit többre becsülik saját enjüknél és képesek a legnagyobb önfeláldozásra, ha a haza és a magyarság érdekeinek szolgálatáról esik szó!

És vármegyénk közönsége mindent igen jól tudja, épp oly jól átérzi, mint mi. De míg mi csak gyenge, talán némileg visszatetsző szavakkal hirdetjük alispánunk elévülhetetlen érdemeit, addig a közönség elismerése, tántoríthatatlan ragaszkodása, odaadó szeretete tettekben nyilvánult meg akkor, midőn őt rajongó lelkesedéssel ismét a vármegye első tisztviselőjévé, vármegyénk alispánjává választotta. Ekkép dokumentálta azt az általános felfogást, hogy e vármegye vezetése és irányítása kitünőbb és megbízhatóbb kezekben soha sem volt, mint Beniczkyében.

És az elismerés emez újabb megnyilvánulásával közönségünk csak hálás lelkeről, érett megfontoltságról tett tanúságot.

Ez illik is ahhoz a vármegyéhez, melynek alispánja Beniczky Kálmán.

Vármegyei élet.

— Tisztújító közgyűlés. —

Vármegyénk közönsége december 30-án tartotta tisztújító közgyűlését.

A nagy napra — mondhatnám — minden épkéz-lábu bizottsági tag bevonult, ugyannyira, hogy alig jutott hely nekik az asztalok körül s a nemzetiségiek, kik ma elég rendetlenül gyülekeztek, teljesen a fal mellé szorultak.

Az ősi ellenzéki asztal körül is több mameluk ült ma, mint vérbeli ellenzéki. Az új bizottsági tagok is, kik ma teljesítették először tisztüket, gyorsan összeismerkedtek, csak épp Scholtz tiszteletes ur, ki még „függőben” van, nem tartotta érdemesnek bemutatkozni senkinek, azt gondolva: hogy mire igazán megismerkednénk, akkorra ugyanis feleslegessé válik az ismeretség.

A tisztviselő urak közül azonban ma néhányan idegesek voltak. Izegtek, mozogtak, feszengtek helyeiken, mint a tojó galambok. Pedig a drukkra abszolúte nem voltak ok.

A tisztújító közgyűlés lefolyását egyébként a következőkben adjuk:

Egynegyed tizenegy felé járt az idő, a midőn vármegyénk alispánja az elnöki széket elfoglalta. Az elnöki csegettyű éles szavára elült a zsongó-bongó zaj s néma csendben tüdőzölte a megjelent bizottsági tagokat s egyben az ülést megnyitotta. Majd így folytatja:

— Az ősi szokáshoz hiven indítványozom, hogy vármegyénk főispánját küldöttséget menesszünk, mely felkérje őt a tisztújító közgyűlésen való megjelenésre. (Éljenzés.)

Ajánlom, hogy ezen küldöttségbe elnökül Bulgyoszy Simon bizottsági tag urat, tagjaiul pedig Cserezi Emil, Klimó Vilmos és Schultz Lajos urakat válasszák. (Helyeslés.) Méltóztásának megbízatásukban eljárni. Az ülést pedig a főispán megérkezéig felfüggesztem.

Rövid néhány perc múlva a küldöttség által kísérve, a közönség lelkes eljenzése

KÜLÖNLEGESSÉGEK

Borsalino-kalapok, cipők, magánköttők, ingekben stb.

dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában

Turócszentmártonban.

köz, fekete magyar díszben megjelent a főispán magas, férfias alakja s elfoglalva az elnöki széket, a közgyűlést a következő beszéd kíséretében nyitotta meg:

Tekintetes vármegyei közönség!

Szívélyesen üdvözölöm a vármegye tekintetes közönségének a mai közgyűlésen résztvevő tisztelt tagjait.

Emelkedett hangulatban jelentem meg ma itt, mert nemcsak tudatában vagyok a vármegye tekintetes közönsége által a mai közgyűlésen megejtendő választások nagy fontosságának, hanem mert lehetetlennek tartom a közönséget akkor, a mikor a közelmúlt szomorú tapasztalatai alkalmával oly fényesen bevált önkormányzati rendszerünk ujjaszületését ünnepeljük s ősi alkotmányunk e leomladozott, de ismét megvívhatatlanná átépített bástyáinak mondhatnám bokréta-ünnepejét tartjuk meg.

Mert a vármegyei önkormányzat sorsa megpecsételtnék látszott már évtizedek óta s valóban gondviselés-szerű, hogy akkor, amikor csaknem minden tényező a vármegye halálos ítéletét aláírta, annak kimúlása nemcsak hogy be nem következett, de megnyirbált jogai dacára a közelmúltban oly eredményesen, oly bálumtraméltóan működhetett.

Szeressük azért a tetszhalálból új életre feltámadott, erőben szaporodott, tekintélyben öregbedett önkormányzatunkat: az ősi vármegyét s igyekezzünk azt egész erőnkkel, képességeink összességével és hazaszeretetünk mindent legyőző hatalmával fenntartani és ápolni, hogy az a régi alapokon, a bevált

rendszer szerint, de mindig a kor kívánalmainak megfelelően a leg-tökéletesebb szervvé fejlődjék.

Ennek elérése végett nemcsak feltétkenyen örködjünk jogaink felett, hanem azok gyakorlásában mindig csak a törvényt tartjuk szemünk előtt, nemcsak igazságosak, de legyünk méltányosak is és mindenek felett a hazát szeressük. (Általános éljenzés.)

Legyen azért a mai alkalommal — amidőn legszebb jogát léssen gyakorlandó — a tekintetes vármegyei közönség igazságos, de méltányos, szigorú, de elnéző, gyakorolja az őt megillető bírálatot, de tartózkodjék a személyeskedéstől s maradjon a tárgyilagosság terén. (Éljenzés.)

Ezek előrebocsátása után a közgyűlést újból megnyitottunk nyilvánítom s annak jegyzőjévé *Beniczky Akos dr.-t*, ügyészévé pedig *Lax Adolf dr.-t* nevezem ki.

A főispán beszéde után a vármegye alispánja emelkedett szólásra a következőket mondta:

„Méltóságos főispán ur!

Tekintetes vármegyei közönség!

Tisztviselői megbízatásunk a mai nappal lejárt, a vármegye pecsétjét, mint a kezünkbe adott hatalom jelvényét, ime, leteszem s úgy magamat, mint tisztársaimat további jóindulatukba ajánlom.“

(A tisztikar távozik az asztalok mellől.)

Vármegyénk főispánja a pecsétet átvevén, a következő beszédet intézte a lemondott tisztikarhoz:

Átvesszem a vármegye közönsége által ennekelötte hat esztendővel alispán urnak kezeibe letett hiva-

talos hatalomnak jelképét: a vármegye pecsétjét!

Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy jobb, hibebe és hazafiasabb kezekben az nem lehetett volna megőrizve s ebben a tudatban kötelességemnek ismerem — a vármegye közönségének nevében is — alispán urnak s a vezetése alatt állott tisztikarnak megbízatása tartama alatt tanusított odaadó és hazafias munkálkodásáért elismerést és köszönetet mondani. (Általános, lelkes éljenzés.)

A beszéd befejezte után a törvényben előírt kijelölő-bizottság alakított meg, a melybe a főispán a maga részéről *Bulyovszky Simon*, *Klímó Vilmos* és *Michnik Gyula* biz. tagokat nevezte ki, a vármegye közönsége részéről pedig *Cseréi Emil*, *Dávid Ferenc* és *Schultz Lajos* bizottsági tagok választottak be.

A választás megtörténte után a kijelölő bizottság a főispáni helyiségekbe vonult vissza, mely időtartamra a közgyűlés felfüggesztetett.

Tíz pernyi tanácskozás után a bizottság visszatérvén, a főispán ismét elfoglalva az elnöki széket, az ülést megnyitotta.

— Jelentem — ugymond —, hogy a kijelölő bizottság az alispáni állásra újból és egyhangulag a vármegye volt alispánját: *Beniczky Kálmán* jelölte. (Hosszan tartó, lelkes éljenzés.)

Az alispán újból elfoglalja helyét az asztal mellett.

Az újból megválasztott alispánt a főispán a következő lelkes beszéddel üdvözölte:

Tekintetes vármegyei közönség!

Ősziete megelégedésemre szolgál, hogy a vármegye tekintetes közönsége ismét azt a férfiu ültette vissza egyhangu lelkesedéssel az

T Á R C A.

Hajdan és most.

Írta: Dugovich Titus.

Hogy mi volt hajdanában egy restauráció, azt mi már csak fennmaradt szájhagyományokból véljük ismerni. Csak véljük, mert egészen elképzelni teljes lehetlenség.

Statisztikát még akkor nem vezettek a hasznos háziállatokról, Steiner Móricok sem szedtek szeszfogyasztási adót s így teljes bizonyossággal — az utókor nagy sajnálatára — sem azt, hogy hány négylábú szurósmarha, sem azt, hogy hány kétlábú szárnyasállat, sem pedig azt, hogy hány hektoliter bor, pálinka és egyéb szeszital fogyott el a restaurációt megelőző és azt követő árárdók, megállapítani képtelenek vagyunk. "De hogy egy régi restauráció költségeiből kitellenék ma husz tisztujtás, az már bizonyos. S emellett a valószínű hányad mellett is igen szépen fellendülne az orvosi praxis, a sok gyomorrontás miatt s a tisztujtást követő évben Káriszbadban enyhülést kereső gyomorbeteg megbizottsági tagokból kitellenék egy rákosi főkoraszgyűlés. Őseinknek pedig — re bene gesta — még kenősszony sem kellett.

Haj, más anyagból voltak is gyurva a mi nagyapaink!

Ma a mi X. barátunkat kiltűnő mintakortnesnek tartjuk, mégis bátran fűrdőt vehetne abból a feleslegből, a mennyivel több csuzzott le a torkán egy hajdani kortnesnek anélkül, hogy a ballábával a jobb elé lépett volna.

Igaz, hogy az urak is jobban törték magukat a megyei tisztségek után, mint manapság s így a konkurrencia sokkal nagyobb volt hajdanában, mint a jelenben. Nem csoda tehát, hogy az etetés-ítatás művészetét s ennél-ogva az evés és ivás mestersége is fejlettebb volt a mainál.

Minden valamire való ember hivatal után nézett, pedig a fizetés sem volt még akkor *véglegesen rendezve*, — sőt néhol az alispán járandósága alig volt nagyobb egy négyes ökröfogat áránál. Csak az ellenőrzés nélküli hatalom volt a csabító! Terringettét, hány nemesi kuria uszott el azért a különös jogért, hogy valaki valakire tizenkettőt vagy huszonötöt verethessen minden felelősség nélkül!

De hát már ilyenek vagyunk mi. Ha egy magyar ur — megunva a tajtékippa kiszivását — bevette kemény kobakjába, hogy ő alispán, vagy legalább is szolgabíró lesz, ha az őseitől ramaradt nemesi kuria utána sirt is, de mégis megpróbálta, hogy azzá legyen.

Kortés aztán akadt, aki jó szándékát keresztül is vitte. Csakhogy a jó kortés igen ritka volt. Minden valamirevaló kortnesnek

három kiváló tulajdonsággal kellett bírnia: marhatorok, gyomortágulás és kemény koponya. Az ész mellékes volt, mert nem a szó, hanem a szusz győzött.

Aki nem tudott tulbőgni egy egész táborn, nem tudta lenyelni számtalan bruderózas közt a fél Badacsonyt, vagy aki az első fokos-csapás után lelkét mindjárt az isten különös kegyelmébe ajánlotta, annak a jelöltje mehetett Kukutyinba zabot hegyezni; mert vesztette csatája volt. Tehát a restaurációknak épp oly lényeges kelleke volt a jó kortés, mint a kolbásznak a töltelék.

De meg az urak is többet törődtek a megye dolgával. Hetekkel a restauráció előtt úgy nézett ki minden falusi uri kastély, mint valami lakodalmas ház. Etette, itatta mindenki a maga pártjához tartozót. Néha három nap és három éj is egybefolyt. Közben pedig eluszott egy egész határ terméke a hazai *csöndes*-en s nem ritkán a négyesfogaton jött földesurat az ispán ur szállította haza igazsázkéren. De hát ez is a virtushoz tartozott.

Hát még a restauráció napján! Micsoda élet volt akkor a székház körül! Ugy álltak ott a kokárdás pártok, mint valami félelmes kuruchad. Ha belefáradtak a táncolásba, vagy megunták az állást, akkor kőbe-kőbe egy kis *erőpróbat* rendeztek, mely után a felcserekeknek, meg a sirásóknak is akadt elég dolguk.

alispáni székbe, ki azt oly hiven, oly hazafiasan s az egész közönségnek meglegedésére és büszkeségére betöltötte immáron husz éven át.

Ez alkalomból engedje meg alispán ur, hogy az elnöki székéből arra kérjem, legyen ezúttal is tisztikarának atyai vezetője, a vármegye közönségének pedig bölcs és jóakaró tanácsadója. (Élénk helyeslés.)

Legyen bércektől övezett szűkebb kis hazánknak, Turóc vármegyének, amellyel csaknem egész élete összeforrott, mindig oly hűséges fia, mint aminőnek eddig bizonyult.

Hogyha majdan ismét szóli találán a harci kürt, amely a haza s az alkotmány védelmére hív, ifju lélekkel, izzó hazaszeretettel, megalkuvást nem ismerőleg legyen ismét a küzdők élén. (Éljenzen.)

Legyen részese a közbecsülésnek és a közszeretethez, amelyet közpályáján puritán jellemével, pártatlan szívóságával kiérdemelt. Vegye a vármegye pecsétjét és örökjék felette oly féltékenyen, mint immár csaknem hús esztendeje. A vármegye javát célzó működését pedig kísérje az isten áldása. (Szűnni nem akaró éljenzen.)

A főispán beszédének befejeztével az újból megválasztott alispán a következőképp válaszolt:

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes vármegyei közönség!

Kiváló megtiszteltetésnek veszem, hogy a vármegye közönsége minden különös érdem nélkül immár hatodizben tisztel meg kitüntető bizalmával. Igaz ember törekedtem lenni mindenkoron, talán ezért, ezt

Az sem tartozott a ritkaságok közé, hogy a választó nemesség betört a megyeházba s a tanácskozási terem ablakain kihányta az ellenpárt embereit s egyedül uralva a harcot, a maga embereit tltette a tiszt székbe.

Hej, de nagyot fordult ötven év alatt a világ!

Hogy az öreg Tisza Kálmán német nadrágba bujtatta a vármegyéket s régi jogai közül csak a tekintetes címet hagyta érintetlenül, megváltozott a restauráció külső képe is.

Megcsínálják, mert muszáj! Nincs az egész aktusban se vér, se élet. Ha két pint bort ereszt le valami bizottsági tag cigányszó mellett, máris ez nagy esemény s valóságos duhajkodásszámba megy s nagy szerencse, ha parlás miatt gondnokság alá nem helyezik az illetőt.

Csak amolyan árnyéka ez a mai tisztujtás a régi restaurációnak, csak amolyan cse-nevés, minden magyaros külső nélküli utódja dicső elődeinek, mely bátran beletérne apai mentesébe.

Hanem talán mégis így van ez jól! Mit csinálnánk különben mi szegény úrdögök, kikre az ősi vagyonnak már csak a térképe szállt s hajdani nagyságunk romjait csak predikátumainkban hordjuk. Erre pedig már nem hitelez se a bank, se a koresmáros.

elismerve, fogyatkozásaimtól eltekinteni szivesek voltak. Fogadják mégegyszer hálás köszönetemet.

A főispán ur öméltóságát pedig biztosíthatom, hogy vele együtt érezve, együtt dolgozva szolgálandom a közügyeket. (Lelkes éljenzen.)

Ezután az alispán letette az esküt, melyet *Beniczky Ákos* dr. olvasott fel.

Az eskütelétel után a főispán meleg hangon emlékezett meg *Ruttkay* Nedeczky Sándor nyugalomba vonuló tb. főszolgabíró érdemeiről s indítványozza, hogy érdemei elismerésül, hosszu és hűséges szolgálataiért szavazzon a közgyűlés a nyugalomba vonulónak köszönetet. (Élénk helyeslés.)

A főispán a nyugalomba vonuló érdemeit akkár is kívánta honorálni, hogy őt tisztelbéli főszolgabíróról nevezte ki.

Ezután a többi tisztviselő megválasztása következett. Megválasztottak:

Főjegyzővé: *Beniczky Ákos* dr.

Tiszti főjegyzővé: *Lax Adolf* dr.

Árvaszéki elnök: *Keviczky István*.

Első aljegyzővé: *Csepcsányi Sándor*.

Másod aljegyzővé: *Akantisz Ödön*.

Árvaszéki elnökökké: *Záthureczky Imre*, *Bulyovszky Miklós* dr.

Főszolgabírákká: *Ujhelyi Attila*, *Zorkóczy Tivadar*.

Első osztályú szolgabírákká: *Záborszky Adolf*, *Dávid Gyula*.

Másod osztályú szolgabírákká: *Velits A.*, *Gáffor Dezső*.

Árvaszéki jegyzővé: *Martincsek Károly*.

Vármegyénk főispánja még a következő kinevezéseket eszközölte meg:

Tb. főjegyzővé: *Csepcsányi Sándor*.

Tb. aljegyzővé: *Rakovszky Iván* dr.

Tb. ügyészekké: *Strausz Mózes* dr. és *Schindler Arthur* dr.

Tb. főszolgabírákká: *Záborszky Adolf* és *Dávid Gyula*.

Tb. főorvosokká: *Petrikovics János* dr., *Lenosó János* dr., *Strausz Adolf* dr., *Szolárik Vilmos* dr.

Tb. szolgabírákká: ifj. *Rakovszky István* doktor és *Boldis Dezső* dr.

A kinevezések publikálása után az újból megválasztott és kinevezett tisztikar leteszi az esküt, melyet *Klímo* Vilmos bizottsági tag olvasott elő.

Az eskü letétele után a főispán a következő beszédet intézte a tisztikarhoz:

A tisztikarnak újra történt megválasztása az eskünek elhangzásával teljessé válván, nem mulasztatom el a magam részéről kifejezést adni affeletti meglegedésemnek, hogy a vármegye tekintetes közönsége a régi, bevált tisztikarnak tagjait újból bizalma letétemenyeseivé tette.

Amidőn ezt kijelentem, a megválasztott vármegyei tisztikart melegen üdvözlöm, mivel tudom, hogy sokszor nehéz feladatát a jövőben épp oly pontosan és oly kötelességtudással, oly önzetlentül, különösen azonban oly hazafiasan fogja teljesíteni, mint ahogy azt a multban mindenkor tanusította. (Éljenzen.)

A beszéd befejezte után a tisztikar elfoglalta helyét s áttértek a tárgysorozat második pontjára: a bizottsági választásokra.

A választások eredménye a következő: 1. A *közigazgatási bizottságba*: idősebb *Bulyovszky* Simon helyébe 1908. évre *Schultz Lajos*, 1908—1909 évre: *Bulyovszky* Simon, *Justh Kálmán*, *Klímo Vilmos*, *Révay Gyula* báró és *Roth Emil*.

2. A *központi választmány tagjaul*: *Bulyovszky* Simon, *Záthureczky Imre*, *Csersei Emil*, *Dávid Ferenc*, *Gerő Virgil*, *Justh Kálmán*, *Klímo Vilmos*, *Michnik Gyula*, *Keviczky István*, *Lax Adolf* doktor, *Ujhelyi Attila*, *Erdődy György*, *Zorkóczy Tivadar*, *Szolárik Vilmos* doktor, *Dugovich Titus*, *Boldis Ignác*.

3. Az *állandó választmányba* 1908—1910 évre: *Bulyovszky* Simon, ifjabb *Justh György*, *Beniczky Kálmán*, *Borbély Kálmán*, *Csersei Emil*, *Dávid Ferenc*, *Erdődy György*, *Gerő Virgil*, *Justh Kálmán*, *Holbay Lajos*, *Klímo Vilmos*, *Keviczky István*, *Komora János*, *Kontsek György*, *Lax Adolf* doktor, *Michnik Gyula*, *Mudrony Pál*, *Jeszszky G. János*, *Révay Gyula* báró, *Riedl Lajos*, *Skrebek Károly*, *Saager Ferenc*, *Szoffa Károly*, *Schultz Lajos*, *Boldis Ignác*, *Michnik Vilmos*, *Keviczky Imre*, *Boleman János* doktor, *Dittert Gyula*.

4. Az *igazoló választmányba* 1908 évre. Elnök: *Keviczky István*. Tagok: *Csersei Emil*, *Gerő Virgil*, *Lax Adolf* doktor, *Bulyovszky Miklós* doktor, *Boldis Ignác*, *Michnik Vilmos*, *Mudrony Pál*, *Zorkóczy Tivadar*.

5. Az *állandó bíráló választmányba*: 1908—1910 évre. Elnök: A főispán. Tagok: *Bulyovszky* Simon, *Záthureczky Imre*, *Dávid Ferenc*, *Klímo Vilmos*, *Ujhelyi Attila*.

6. *Lötenyéztési bizottságba* 1908—1910 évre. Elnök: *Bulyovszky* Simon. Tagok: *Justh Ferenc*, *Beniczky Kálmán*, *Jeszszky G. Ferenc*, *Keviczky Imre*, *Kontsek György*, *Michnik Vilmos*, *Révay Gyula* báró, *Schultz Lajos*, *Ujhelyi Attila*, *Zorkóczy Tivadar*, *Velits Kálmán*, *Rakovszky Iván* doktor, *Draskóczy Árpád*.

7. *Lóvadási bizottságba* 1908—1910 évre. Elnök: *Beniczky Kálmán*. Tagok: *Bulyovszky* Simon, *Kontsek György*, *Schultz Lajos*, *Bada József*, *Kontsek József*, *Draskóczy Árpád*.

8. Az *állandó statisztikai bizottságba* 1908—1910 évre. Elnök: Az alispán. Tagok: *Bulyovszky* Simon, *Csersei Emil*, *Klímo Vilmos*, *Boldis Ignác*, *Dugovich Titus*, *Dittert Gyula*.

9. Az *árvaszéki üléseken való részvétel céljából* 1908—1910 évre. *Bulyovszky* Simon, *Csersei Emil*, *Dittert Gyula*, *Klímo Vilmos*, *Melfelber Zsigmond*, *Ruttkay Sándor*, *Boldis Ignác*, *Rossa János*, *Komora János*, *Szolárik Vilmos* doktor.

10. Az *állandó népnevelési bizottságba* 1908—1910 évre. Szabadon választott tagokul: *Klímo Vilmos*, *Csersei Emil*, *Boldis Ignác*, *Párny Endre*, *Schultz Lajos*, *Skrebek Károly*, *Szolárik Vilmos* doktor, *Keviczky Imre*, *Zorkóczy Tivadar*, *Ujhelyi Attila*.

A törvény értelmében hivatalból választott tagokul: *Wunder József*, *Stiegler Nándor*, *Nemcsék Károly*, *Jeszszky Zsigmond* és *Rosenzweig Arnold*.

11. Az *egészségügyi bizottságba* 1908—1910 évre. *Beniczky Kálmán*, *Bulyovszky* Simon, *Csersei Emil*, *Komora János*, *Melfelber Zsigmond*, *Szolárik Vilmos* doktor, *Ujhelyi Attila*, *Zorkóczy Tivadar*, *Zányi Kálmán* doktor, *Toporcsér Vilmos*, *Borbély Kálmán*,

Boleman János doktor, *Lenesó* János doktor, *Petrikovics* János doktor.

12. *A nyugdíjosztó választmány tagjaiul* 1908—1910. évre. Elnök: Az alispán. Tagok: *Keviczky* István, *Zorkóczy* Tivadar, *Martincsek* Károly, *Ujhelyi* Attila.

13. *Árvaszeleki elnökhelyettesül:* Záthurecsky Imre árvaszeleki tlnök.

14. *Tízti ügyész helyettesül a közigazgatási bizottságba:* *Strauss* Mózes doktor tb. ügyész jelöltetett ki.

15. *Borellenörző bizottságba az 1908-ik évre.* A turocszentmártoni blatincai járásba: Elnök: *Ujhelyi* Attila. Tagok: *Herce* Ignác, *Epstein* László, *Fabry* József, *Keviczky* Kálmán. A mosóc—znói járásba: Elnök: *Zorkóczy* Tivadar, Tagok: *Kontsek* József, *Kohn* Hugó, *Keviczky* Imre, *Braun* Ármán.

16. *Esküdtárszéki bizottsághoz bizalmi férfiakul* 1908. évre. Bulyovszky Simon, *Miehnik* Gyula, *Klmo* Vilmos, *Cserei* Emil, *Dittert* Gyula, *Vácz* Gedeon.

17. *Kórházi bizottságba* 1908—1910. évre. Elnök: A főispán. Tagok: *Bencizky* Kálmán, *Bulyovszky* Simon, *Melfelber* Zsigmond, *Cserei* Emil, *Lax* Adolf doktor.

A választások befejezte után, a főispán, a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítését az 1908. évi január hó 4-nek 10 órájára tűzte ki.

Majd a megjelöltakat újból szívesen üdvözölve, nekik a bekövetkezendő új évre boldogságot és sok szerencsét kívánva, a közönség lelkes ovációi közt a közgyűlést bezárta.

Karácsonyfa-ünnep.

Lélekemelő, gyönyörű kis ünnepség folyt le a vármegyeház nagytermében abból az alkalomból, hogy a Turóc vármegyei jótékony négyelet a multak tradícióihoz híven — a jótékonyág nemes és magasatos elveitől vezérelve, az idén is közel hetven szegény gyermeket látott el meleg téli ruházzal.

Oh, mily lelki gyönyörűsége lehetett azoknak, kik feles fillérekkel hozzájárultak az ünnepély fényéhez, látva az örömtől, a boldogságtól kipirult gyermekarcokat, kik ott sorakoztak a fényesen díszített karácsonyfa, a Szeretet földreszállásának e zöld szimbóluma körül.

Meghatottság nélkül lehetetlenség volt végigtekinteni ezeken a sápadt, vértelen, de mégis oly kedves gyermekarcokon, akik csak mesékből ismerik a kis Jézus bőkezűségét, melyből nekik oly keveset, vagy éppen semmit sem juttatott a mostoha sors. És lám, mégis voltak jólelkű, emelkedett szívű emberek, kik a sors eme mostohaságát pótolták, nekik is örökre emlékeztessé tették a Szeretet ünnepét.

Az isten fizesse vissza nekik százszor es ezerszer!

Az ünnepélyen igen sokan jelentek meg e jótékony négyelet tagjai közül, kik szorgoskodva segítettek az ünnepély fényének emelésében. Ott láttuk *Justh* Anna öngyáságát, *Justh* Margitot, *Zorkóczy* Tivadarnét, doktor *Zányi* Kálmánét, *Fischer* Ármánét, *Toperczer* Sándornét, *Ujhelyi* Gusztávnét, *Csepcedny* Sándornét, *Lehoczky* Ilonkát, *Rebthy* Vladimírnét, *Rakossányi* Gusztávnét, *Bárdos*

*Ádám*nét, *Kertész* Jánosnét, *Kertész* Ellát, *Hammel* Árpádnét és még igen számos aszszonyt és leányt azok közül, kik részesei akartak lenni a gyermekek lelki boldogságának.

Vármegyénk vezetői közül megjelentek: *Justh* Ferenc főispán, *Bencizky* Kálmán alispán, *Zorkóczy* Tivadar főszolgabíró, *Boleman* János dr. megyei tisztifőbíró stb.

Az ünnepélyt a magyar férfialoskor nyitotta meg gyönyörűen előadott *üdvözölő daldal*val, melyet a jelen volt közönség lelkesen megéjlenzett.

Végtelenül örülnék azon, hogy a daloskór valóságos tényezővé küzdi fel magát s szétmállott társadalmi viszonyaink közt is él és virágzik.

Majd *Czifrik* Irma elemi iskolai tanuló szavaltta el szépen, zamatos magyarsággal „A karácsony” című költeményt. A fehér ruhás kis leánykát a közönség lelkesen megpatsolta. — Utána *Galló* Irénke *Boldizsár Boldizsárnak* „A szegények karácsonya” c. költeményét adta elő, kit a közönség szintén szeretetteljes ovációkban részesített.

Ezután az ajándékok és ruhák kiosztására került a sor, a melynek végeztével lapunk szerkesztője magyarázta meg az ünnepély jelentőségét a megajándékozott gyermek-seregnek.

Végül *Seday* Annuska mondott szépen előadott köszönetet a kisgyermeknek nevében.

Ezzel az ünnepély véget ért.

Készakarva utoljára hagytuk *Boleman* Jánosnét és *Zorkóczy* Anna kisasszony fáradhatatlan tevékenységének méltatását s azt a buzgalmat, mellyel az ünnepély sikerét előkészítették. Az övéké s azon jószívű, minden fáradságra kész hűlgyeké az érdem és a siker országnérsze, kik az uralkodó szükkeblőség mellett is vállalkoztak arra, hogy a szegény gyermekek karácsonyát az idén is biztosítják. Áldja meg őket az isten nemes-szívűségükért.

*

Itt adjuk egyben a gyűjtés eredményét s a gyűjtött összeg hova történt fordításának számadását.

1. Erdődi Györgyné gyűjtőívén befolyt 57-40 korona; 2. dr. *Zányi* Kálmánné ivén 85 korona; 3. *Granatér* Elza ivén 90 korona; 4. *Uruszk* Aranka ivén 90-42 k.; 5. *Keviczky* Kálmánné ivén 57 kor.; 6. *Lehoczky* Ilonka ivén 41-60 korona; 7. dr. *Messinger* Mórné ivén 103 korona; 8. *Zorkóczy* Hanna ivén 85 korona; 9. *Némethy* Tihamérné ivén 7 korona; 10. *Skrbek* Károlyné ivén 46-70 k.; 11. *Schultz* Lajosné ivén 22 k.; 12. *Csepcedny* Sándorné 38-40 korona; 13. *Labát* Jozsefné 32 korona; 14. közvetlen dr. *Boleman* J.-né címére érkezett 7 korona; 15. *Brüll* Adolfné ivén 20 korona; 16. *Justh* Ferenc főispán adománya 50 korona; 17. utólag beklüdtetett 2 korona. Összesen 834 korona 52 fillér.

Kiadott rulanemtekre 609-40 korona, karácsonyfadíszítésre, cukorkákra stb. 26-59 korona, egyéb előre nem látott kiadásokra 20 korona, összesen 655-99 korona s így a megmaradt 178-53 korona készpénz a négyelet tagjai által javaslatba hozott szegény gyermekek közt osztott szét. (ch.)

Szilveszterest Ruttkán.

A felvidéki reformátusok december 31-én templomalapjuk javára műkedvelői előadással és tombolával egybekötött táncmulatságot rendeztek. A nagy érdeklődés, mely iránta megnyilvánult, már előre is sikert jósolt neki s valóban a vasuti étköztermek az est folyamán szünek bizonyultak a közönség befogadására. *Sedivy* László ref. lelkész buzgalmanak sikerült ugyanis olyan nevetek is megnyernie műkedvelői mellé, amelyek már a művészi játék tekintetében környékünkön elismert tekintélyekké váltak. De a programmanak volt két kiválóan kiemelkedő pontja, mely nálunk még nem hallott magas színvonalu zeneszámokat hirdetett egy vérbéli művésznő előadásában. Ennek megfelelően az est ritka műtélvezetét is nyújtott. A ruttkai műkedvelők dícséretreméltó buzgalma szereplőiből *Elzener* Berta és *Vogelhut* Gyula páros jelenetét kell kiemelnünk, akik a „Mézes hetek után”-ban sikerült játékot mutattak be.

A vendégszereplők közül dr. *Boldis* Dezsőnek és *Martincsek* Károlynak lelkesen tapsolt a közönség a zongorával kísért szép tárogató nótáért. Szereplésük két első számát saját szerzeményeikkel töltötték be. Fülbemászó két dallam volt az, olyan előadásban, hogy a közönség nem akart kifogni az éljenzésből.

Kiváló előadást mutatott be *Veszely* Irma a „Hajnali uram” melodrájának előadásával. Mély érzésével, mely kellemes csongésti hangjában a drámai részekhez való alkalmazkodásában kifejezést nyert, tökéletesen, vissza tudta adni a költemény minden szépségét. Dr. *Boldis* Dezső közismert ügyes játékával kísérte zongorán.

Az est kimagasló pontja *Andalits* Irma cimbalom- és zongorajátéka volt. A közönség feszült figyelemmel kísérte játékát. Szédtületes technikáján előadott a szem, ha követni akarta volna. A legnagyobb nehézségeket olyan könnyen, oly játszva végezte, hogy játékával mindenkit csodálatba ejtett. *Liszt* VI. Rhapszodiáját játszotta, olyan darabot tehát, melynek alaki része a legnagyobb foku gyakorlatosságot, eszméje pedig tökéletes művészt föltételez. S ezt pedig sikerült teljes mértékben visszaadnia. A csendes, nyugodt lelki hangulathól, melyet játékának első ütemeivel megalapozott, vitte, megragadta a közönséget magával a kedélyhullámzás skáláján fölfelé, míg végső akkordjaival a lelkesedés legfelsőbb fokára emelte. S mikor az utolsó hang is elhangzott s a közönség fölszágázott lelkesedésével magára maradt, a hangulat tomboló éljenzésbe és tapsviharba ment át, mely csak akkor szűnt meg, amikor a művésznő újból megszólaltatta a zongorát, hogy abból az előbbiekhöz hasonló hangokat váltson ki. Az ünneplés újból kitört s hosszú időbe telt, míg lassan-lassan elült anyyira, hogy az előadást folytatni lehetett.

A ruttkai vasutas munkások által rendezett Szilveszter-estély is sikerült. A közönség tömege megöltötte Turóc vármegye legnagyobbjait. A műsor valománya pontját kitűnő előadásban láttuk. Természetesen a munkásdalárda újra kitétt magáért, igazán bámulatos, hogy egyszerű munkások ilyet tudjanak produkálni s ez tisztán kitűnő szervezőtársútnak köszönhetik. A hangverseny után tánc volt, mely világos roggelig tartott.

Magunkról — magunkért.

Huszonhat esztendeje immár, hogy édes hazánk eme legészakibb részén, a nemzetiségi mozgalmak hullámvérési közt, a hazaszeretettől át meghatott szívvel, lankadatlan kitartással és buzgalommal védjük ama legszentebb érdekeket, melyeknek hűségese istápolását a magyar nemzeti állam fenséges eszméje kötelességünké tesz.

Nem diősekszünk a sikerekkel, a melyek önzetlen működésünk nyomán fakadtak. Elég ha megemlítjük, hogy lapunk immár felküzdötte magát a Felvidék magyar sajtóorgánumainak azon legelsőbbjei közé, melyeknek hangja nem vész el nyomtalanul, sőt a közvélemény irányításában, a nemzeti érdekek védelmi harcában határozott sullyal bír mindazok előtt, kik velünk együtt lelkesednek a legmagasabb nemzeti ideálunkért.

A jóleső elismerés, mely abból a szerény, de lelkes csoportból, mely zászlónk alá szegődött, felhangzik felénk: a legszebb jutalma igyekezetünknek, törhetetlen fáradozásunknak. S amint a múltban, úgy a jövőben is mindenkor az lesz a legfőbb törekvésünk, hogy közönségünk eme lelkes támogatására és szeretetére tölünk telhetőleg rászolgáljunk.

Mint eddig, ezentul is szeretettel öleljük fel édes hazánk érdekeit s a folytonos küzdelmek közt megdedzett tollal szállunk sikra azok ellen, kik becstellet és vallásos népünk lelkét és szívét hazug jelszavakkal megméltelyezni s őket a közös haza szeretetétől eltántoritani s a velük egyezredévet békés egyetértésben átél magyar nemzetet önző célokból meggyöltetni igyekeznek.

S ha valaha, úgy ma, midőn az igazgatók által felkavart szenvedélyek szertesztét dühöngnek, még inkább szükségbe van lapunkra mindazoknak, kik a nemzetiségi urak kicsinyes céljait, bomlasztó törekvéseit a maguk meztelenségében megismerni és értékelni kívánják.

Nem gyűlöletet, csak igazságot hirdetünk. Nem az emberi szenvedélyekre, hanem azok bölcs belátására építünk. Nem zavarok támasztása s ezek fanatikus élesztése, hanem ezek elsimítása s a békés megértés a mi célunk. Nem a meglevő rend felforgatását, hanem ennek a kor kívánásai szerint való fejlesztését szolgáljuk.

Mindeme nemes igyekezetünkben azonban csak akkor érhetünk el hathatós sikereket, ha kivétel nélkül zászlónk alá szegődnek mindazok, a kik lelkes és igaz hivei a nemzeti

ségi áramlatok hullámai által ostromolt felvidéki magyar társadalomnak s nélkülözhető filléerekkel anyagilag is támogatására sietnek annak a küzdelemnek, melyet a legszentebb fogalom: a haza érdekében megvívunk.

Reméljük, hogy a magyar hazafias közönség kellőleg értékelni fogja elhatározásunkat s nehéz vállalkozásunkban, mellyel égető szükségét kívánunk pótolni, legalább az anyagiakban segítségünkre siet.

Épp ezért már most bizalommal fordulunk a közönséghez s kérjük, hogy lapunk előfizetői sorába belépni sziveskedjék.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel felkérjük a t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük 1907. végével lejárt, sziveskedjenek azt mielőbb megújítani.

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralékokban vannak, ezáltal is tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

A „Felvidéki Híradó” előfizetési ára:

Egész évre — — — — — 8 kor.
Fél évre — — — — — 4 „

A kiadóhivatal.

H I R E K.

Büntény-e vagy baleset.

Nehéz kérdés foglalkoztatja az illetékes hatóságokat és a helybeli csendőrséget. Dolinán egy egyedül lakó embert találtak a szoba padlózatán halva, ruháitól teljesen megfosztva. A holttest már napok óta ott hevert az elhagyott házban, mikor egy kíváncsi szolgálo rátalált.

A titokzatos eset részleteiről a következőket jelenthetjük:

Jarkovszky Simon dolinai lakos a helybeli székgyárban volt alkalmazva, mint előmunkás. Falujából járt be a gyárba s minden este több társával egyetemben, visszatért kicsiny viskójába, hogy az elmúlt nap fáradozásait kipihenje.

Néhány év előtt sulyos csapás érte. Gyermekegyben elvesztette feleségét s öt apró gyermekkel egyedül maradt otthonában. Ez időtől kezdve, a különben is részes ember annyira az ivásnak adta magát, hogy a gyermekek nevelését és gondozását teljesen elhanyagolta, ugyannyira, hogy az apróságok gondozását az árvaszék vette kezébe.

A gyárban a karácsonyt megelőző napon volt utoljára, hol felvéve járandóságait, az unnepekre mindenféle bevásárlásokat eszközölt s így ellátva magát a szükségességekkel, hazament. Hogy otthon azután mi történt, az a titokzatos része a szörnyű eseménynek.

Buocz Károly dolinai lakos szolgálo, kik tejet hordanak be a városba, mindjárt az unnepeket követő reggel észrevették, hogy a szélső házikó udvarra nyíló ajtaja, ahol Jarkovszky lakott, félig nyitva van. De ismerve a szerencsétlen ember rendetlen voltát, úgyet sem vetettek rá, azt gondolva, hogy valószínűleg csak rövid időre távozott valahová s az ajtót nyitva hagyta.

Ez a jelenség azonban másnap sőt harmadnap is ismétlődött, végre is részánta magát az egyik leány s benézett a szobába.

Rettenetes látvány tárult szeméi elé. A szerencsétlen Jarkovszky ott feküdt a szoba padlózatán, lábál az ajtó felé, teljesen megkékült testtel, anyaszült meztelenül, hasig teljesen sárosan, piszkosan.

A szolgálo az ijedségtől vacogó fogakkal mesélte el a szörnyű esetet urának és a szomszédoknak, kik seregestől tódultak a szerencsétlenség színhelyére. Buocz Károly pedig nyomban jelentést tett az esetről a főszolgabírói hivatalban.

Az esetet főleg az teszi misztikussá, hogy mikép került a ruháitól teljesen megfosztott holttest a szoba padlójára s hol lett az teljesen piszkossá és sárosá.

A bevásárolt élelmi cikkek teleesen érintetlenül heverték szertesztét a szobában, honnan nem hiányzott semmi, de pénzt egy krajcárt sem találtak az egész lakásban.

Velits Antal szolgabíró Petrikovich János jarási orrossal, nyomban a jelentés vétele után kiszállt a községbe, hogy a szokásos hullaszemléte megejtse, de egyelőre semmi gyanus körülményt sem állapítottak meg s a szerencsétlen, a hatósági orvos véleménye szerint, szengázmérgezés áldozata lett.

A hatósági orvos véleményével szemben azonban sokan azt állítják, hogy Jarkovszky büntény áldozata.

Kiváncsian várjuk, mit fog kideríteni csendőrségünk, mely már annyiszor jelét adta bámulsatos ügyességének, hogy egy cseppet sem lepdődnék meg azon, ha a nyomozás eredménye a mi feltevésünket igazolná.

Magyar isteni tisztelet. A romai katolikus templomban a folyó hó 12-én tartatik meg a havonkénti szokásos magyar isteni tisztelet. A szent beszédet Jung Szilveszter segédlelkész fogja mondani.

Uj közigazgatási gyakornokok. Vármegegyék főispánja a megtrésdedett közigazgatási gyakornoki állásokra Záborszky Nándort és Záhreuzscky Miklós drt nevezte ki. Az előbbit a stubnyafüredői főszolgabírói hivatalhoz, az utóbbit pedig a központba rendelte be szolgálatételre.

A megyéspüspök karácsonyi adományai. Radnai Farkas dr. püspök a karácsonyi unnepek alkalmából Besztercebánya szegényeinek 300 koronát juttatott; az irgalmas nővérek intézetének 200 kor-át, a püspöki papnevelőintézet növendékeinek ugyanesak karácsonyi ajándékképen 200 koronát adományozott.

Eszterházy-Cognac, Hubert „Gentry Club” pezsgő
eredeti gyári áron kapható STEINER SAMU-nál Turócszentmártonban.

Vármegyebál. A megye ifjúsága pénteken délután értekezletet tartott, hogy ez idei megyebálról tanácskozzék. A szép számban összegyűlt ifjúság a bál elnökül *Beniczky Kálmán* alispánt választotta magára, a jegyzői teendőik részére *Záthureczky Miklóst*, a pénztári teendőik részére *Viviczky Istvánt* kérte fel, az ellenőrségi tiszttel *Dr. Lax* Tivadart, a bál rendezésével pedig *dr. Rakovszky Ivánt* és *dr. Boldis* Dezsőt bízta meg. Elhatározta, hogy védnökül a vármegye főispánja fog felkérni. Az értekezlet határozata szerint a vármegyebál a kórház javára, január hó 18-án fog lefolyni. Ami különös érdekességet kölcsönöz a mulatságnak, az hogy a megyebál ezidén jelmezes lesz és így ismét szép és tarka képet fog nyújtani a megyeház nagyterme. A jelmezből való megjelenés nem lesz ugyan kötelező, de a rendezőség ezúton is felkér mindenkit, ha csak lehet, jelmezből jelenjen meg. A meghívót a napokban fogják szétküldeni.

A bűnbánó osernovai tótok. A félrevezetett csernovai tót nép kezd belátni, hogy csak velünk egyetértésben élhet a hazában, ha ellentét támad, — elpusztul. A vizsgálati fogságból kikerült tótok a napokban felkeresték Fischer rózsahelyi adminisztrátort, kinek elmondották, hogy szánjékbanjár bűntöket. A csernovaiak a lelkes tanácsára bűnbánó levelet írtak Párvy szepesi püspöknek és a levelet a lázadás vezetői közül Lajcsák Vendel, Javorka János és Szliácsán András is aláírták, akik még vizsgálati fogságban vannak. Fischer plébános megígérte a népnek, hogy kéri fogja a püspököt, hogy amennyiben a nép tényleg megváltozék, az új templomot a husvéti ünnepek előtt szentelje fel.

Munkásszerencsétlenség. *Paulinyi* Lajos géplakatos, a ruttkai vasúti főműhelyben egy esztorgapad tisztogatásával foglalatokodott s eközben kezét oly szerencsétlenül kapta el a mozgó gép, hogy hüvelyk-, mutató- és középsőujját súlyosan összezúzta. A sérülés gyógyulása hosszabb időt fog igénybe venni.

A Fmke övönöl érdekében. A Fmke elnöksége, a jubiláris közgyűlés határozatahoz képest, az egyesületi övönök fizetésének rendezése s illetőleg az állami övönök fizetésével és egyéb jövedelmével egy összegben való megállapítása tárgyában, alaposan indokolt fölterjesztést intézett *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Egy állami övönöl — fejtegeti meggyőzően a fölterjesztés — akit a véletlen szerencse az övönöl-képezdeből egyenesen valamely állami óvodához juttat, huszonöt évi szolgálat után, tehát 43 éves korában, az ötödéves korpótlékokkal és személyes pótlékkal együtt évi 1500 korona fizetésig viheti föl, még ha egy pillanatig sem szolgált nemzetiségi vidéken. Egyesületünk övönöl ellenben, akik mindannyian és állandóan nemzetiségi vidéken szolgálnak, huszonöt évi szolgálat után sem vihetik többre, mint legfeljebb 700 korona évi fizetésre. Hosszu, nehéz és hazafias szolgálatuk jutalma tehát az, hogy öreg napjaikban még fele fizetésük sincs, mint az állam övönöinek. Miután az egyesület, övönöinek ezen aránytalan és igazságtalan javadalmazását, megfelelő alap és anyagi eszközök hiányában, belátható időközön belül és a saját erejéből rendezni nem képes, a vallás és közoktatásügyi miniszterhez fordul s azon az

alapon hogy a kisdédovács ma már állami feladat, arra kéri a minisztert, hogy az összes egyesületi övönöket nevezze ki állami övönökné vagy pedig évi 2600 korona külön államségéllyel nyújtson módot az egyesületnek arra, hogy övönöinek évi fizetését 800 koronára emelhesse s egyidejűleg adja meg az egyesületi övönökné az ötödéves korpótlékokat s az állami övönökkel egyenlő személyes működési pótlékokat. Az egyesület egyben főkéri a Felvidék összes országgyűlési képviselőit, hogy ezen méltányos és humanis kérését a minisztertel támogatói szíveskedjenek s a mennyiben időközben intézkedés nem történék, a vallás és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával tegyenek megfelelő indítványt.

Egy éjjeli ör szerencsétlenség. *Ruttkay* József 46 éves éjjeli őrt, a kassa-oderbergi vasút alkalmazottját, az elmúlt héten, az állomásról hazamenőben, súlyos szerencsétlenség érte. Amint a 117. számú örház mellett levő hidon áthaladt, oly szerencsétlenül lépett két deszka közé, hogy a nyílásba került lába kettőtört. A szerencsétlenség *Zwick* Ferenc pályőr vette észre először, ki a poruljárt éjjeli őrt bevitte az állomásra, hol *Seolárík* Vilmos dr. nyújtotta neki az első segélyt. Másnap reggel a tescheni kórházba szállították a szerencsétlenül jart éjjeli őrt.

Tűz volt Felsőstubbyán az elmúlt vasárnap virradóra. *Frindt* János gazda csútre égett teljesen porrá, a felhalmozott takarmánnyal egyetemben. A tűz oka, a községi lakosok véleménye szerint gyújtogatás, mert rövid időközben ez már a harmadik eset. Az első kettőt, miután idejelenkorán észrevették, sikerült lokalizálni. A csendőrség erélyesen nyomoz a gonoszlelkű gyújtogató után.

A hazafias társág szervezkedése. Rózsahegyről jelentik: A város legelőkelőbb tót ajku polgárai gyűlést tartottak, melyben megalkották a rózsahelyi magyar polgári kör. A belépőnyilatkozatot 400 polgár írta alá, mindannyian majdnem kivétel nélkül tót születési polgárok. A kör megalakítására a következő főhírvást bocsátották ki, mely érdekes világításban mutatja be a felvidéken uralkodó viszonyokat: Rózsahelyi társadalmi életében az utolsó két évtized óta óriási visszaesés mutatkozik. Valamikor, nem is olyan régen, Rózsahely városát Kisdedreccen díszes jelzőjével illették mindazok, akik Rózsahelyi polgárságának hazafias gondolkodását ismerték. A nemzetiségi izgatók azonban, akiknek hatalmas működését jól ismeritek, fölhasználták a pászor nélküli nyáját és sajnos rossz irányba terelték a népet. Mi ki akarjuk ragadni a tótajku polgárságot az izgatók veszedelmes karmai közül és a hazafiaság szent utjára akarjuk vezetni. A megalakult rózsahelyi magyar polgári kör nem kíván politikával foglalkozni. Minden pártpolitika mellőzésével célunk a hazafiaság terjesztése. Zászlónk minden jelszó nélkül az ezeréves trikolór bűszke turuljával.

Harmino év. A Pesti Hírlap az új évvel harmincadik évfolyamába lép. Három évtized alatt Magyarország legkedveltebb, legelterjedtebb lapja lett. Az olvasóközönség szeretetére mindenképen igyekszik is rászolgálni. Politikai irányát illetőleg minden párttal szemben független, szókimondó; társadalmi kérdésekben szabadelvű, demokratikus; szavát lelkesedéssel emeli mindig a közönség érdekében, mert

minden sorával a közjót igyekszik előmozdítani. Jeles publicisták és politikusok írják vezércikkeit; elsőrangú, kedvelt írók a tárcáit, humoros cikkeit; kiváló újságírók szerkesztik a rendes rovatait. Kimerítőbb országgyűlési tudósítást egy lap sem közöl; színházi és hír-rovata a legzadagabb; a közönségtől oly igen kedvelt szerkesztői tizenet pedig minden nap annyi van benne, amennyi más lapnál egész héten sem gyűlt össze. Ez a mindennapi szívélves érintkezés az olvasóközönséggel és az apróhirdetések rengeteg felszaporodása kétségbevonhatlan bizonyosságai, hogy a Pesti Hírlap ma az ország legelterjedtebb, legolvasottabb lapja, mely azonban kívül a legzadagabb tartalom is. Ugyanazon árért sokszor kétszer annyit ad, mint más lap; minden nap 32—36, vasárnapokon 64 oldalon, ünnepi alkalmakkal ennél is nagyobb terjedelemben jelenik meg. S mindezen felül rendkívüli kedvezményekben is részleteti előfizetőit akik karácsonyi ajándéku kapják a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, mérsékelt áron rendelhetik meg a Divat-Szalont, leszállított áron szereshetik meg a Légrady Testvérek kiadásában megjelent képeket. Jó szívvél ajánlhatjuk azért t. olvasóink figyelmére a Pesti Hírlapot, melynek előfizetési ára egy óra 2-40, negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, a Divat-Szalont című díszes kiállítású divatlappal együtt 9 korona. Aki most rendel meg először és egyszerre 7 koronát küld be, az kívánatra ingyen és bérmentve megkapja addig míg a készlet tart, a Pesti Hírlap Naptárát 1908-ra, mely a naptári részen kívül rendkívül gazdag tartalommal és 40 oldal képpel jelent meg, közhasznú és mulattató részszel, kemény kötésben, több mint 200 oldalon. — A kiadóhivatal címe. hova a megrendelést küldeni kell: Budapest, V., Váci-körút 78.

Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszer hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle Emulsió” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerártnakban.

ISKOLAI ÜGYEK.

Rézimunkatanfolyam Liptószentmiklóson.

Reöthy Vladimir, a liptószentmiklósi polgári iskola tevékeny igazgatója, egy igen életre való s nagy horderejű eszmét akar megvalósítani, a vezetése alatt álló iskola keretében. Szervezni óhajt egy női kézimunka tanfolyamot:

Az erre vonatkozó, tájékoztató felhívásából közöljük a következőket:

A liptószentmiklósi állami polgári leányiskolával kapcsolatosan a jövő iskolai évtől kezdve a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1898. évi 39920. sz. rendeletével szervezett női kézimunkatanfolyamot óhajtának létesíteni, ha ahhoz megfelelő számú növendék jelentkezése megfelelő alapot szolgáltatna.

Nagy azon leány növendékeknek a számát, kik a IV. polg. iskolai osztály elvégzése után, ha módjukban van, gyakorlati és nyelvi belüli műveltségük betetőzésére végett külföldi különféle női tanfolyamokra iratkoznak be

még 1—2 évre; de még nagyobb azon 14—18 éves leányainknak a száma, kik a IV. osztály elvégzése után nem lévén céljuk s nem állván módjukban a továbbképzés, valóságos teherként nehezédnek anyjuk lelkiismeretére, kik ép ebben a korban nem tudják, mit kezdjenek a serdülő leánykával, ki komoly munkára, nagy leánynak még fiatal, gyermeknek pedig már nagy.

Valóságos áldás e szempontból a női kézimunka 1—2 éves tanfolyama, mely hazánk igen sok pontján rohamos fejlődésnek indult az egyes polgári leányiskolákkal kapcsolatban. Elvonja az a serdülő leánykát a vétkes semmittevésről betetőzi s megerősíti gyors feledésnek induló szellemi műveltségét s oly gyakorlati képzettséget nyújt a nőnek, melynek mindennapi hasznát látja mint anya és mint háziasszony vagy gondtalan megélhetést nyújt a magára maradt kenyér és állás nélküli nőnek.

Röviden közlöm a tanfolyam szervezésének főbb vonásait.

A tanfolyamra rendes tanulól felvehető bármely nyilvános polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát végzett minden oly leány, ki életének 20-ik évét még meg nem haladta. Kívételösen azonban oly nők is felvehetőek, kik a IV. osztályt nem végezték el ugyan, de aravalóságukat igazolják.

A női kézimunkatanfolyam mint kiegészítő rész szerves kapcsolatban van a polgári leányiskolával. Igazgatása és rendtartása közös. Ugyanazon díjak fizetendőek tehát a tanfolyamon, mint a polg. leányiskolában. (Egész évre: Tandíj 12 korona beiratási díj 1 korona 80 fillér.) A tanfolyam tartama két év, de a szülők kívánságára megengedhető, hogy a két éves tanfolyam végeztével a hallgatók tovább is látogathassák azt.

Tanítási tárgyak:

- a) Magyar nyelv és irodalom;
- b) Ekitményi rajz;
- c) Kereskedelmi és könyvtiteli ismeretek;
- d) Kézimunka.

I. Varrócsoport:

- a) Fehérnemtek szabása és varrása; a kézi- és gépvarrás különböző nevei; fehérnemtek rajzolása és kiszabása, természetes nagyságban papirosból, később vászonmiből. Varrás, később különböző rendszert gépeken.
- b) Felsőruhaszabás és varrás, gyermekruhák és női ruhák készítése, kezdve a leg-egyszerűbb formákon; tovább haladva a divatképek követelményei szerint készített öltözetekig. Mértékvétel, szabásminták rajzolása. Kiszabás. Ruhavarrás.

c) Vegyes munkák a helyi szükségletnek megfelelőleg, nevezetesen divatárumunkák, bábütöltötés, stb.

II. Himzőcsoport;

- a) Fehér, színes és műhimzés. A kézi fehérhimzés különböző nevei: u. m. hurkolás, tömött és likacsos himzés; ugyanezek gyakorlása kereten.
- b) Színes és műhimzés. Monogrammok himzése; stilszerű compositiók alkalmazása, különös tekintettel a kalotaszegi szőttes és varrottas kedveltebb darabjain, a régi ur-asztalkendőkön és oltári terítőkön alkalmazott magyar motívumokra.

c) Vegyes munkák a helyi viszonyoknak megfelelőleg. Csipkevarrás, horgolás, csomózás. A magyar motívumokról a növendékek kísérletet tesznek stilszerű compositiók készítésére.

A szervezés főfeltétele azonban a megfelelő számú jelentkezős.

Felhívom ennek folytán városunk és szomszédos vármegyénk művelt közönségét, intézettük volt és jelenleg végző növendékeit, valamint a más városokban végzett, de még 20 évet meg nem haladott hölgyeket, hogy az esetleg 1908. év szeptember elején a fenti szabályzat alapján megnyíló tanfolyamon való részvételre buzdítsák az érdekelteket. Jelentkezéseket az áll. polg. leányiskola igazgatósága (d. e. 9—11, d. u. 2—4 óra között) f. évi január hó 15-ig elfogad.

E jelentkezés eredményétől tétetnek függővé a szervezés iránti hivatalos lépések megtétele.

Hivatalos rész.

6. szám
1908.

Valamennyi áll. isk. Gondnokságnak.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister urnak 1907. évi 99000. sz. rendelete dacára sajnosan tapasztalom, hogy egyes tanerők minden igazolás és előleges szabadságolás nélkül mulasztanak — sőt napokon át szünetel az iskola is, miért is ismételtlen felkérem, hogy az egyes tanerők a legszigorúbben figyelemztetendő köteleességeiknek pontos teljesítésére, mert az ok nélküli mulasztók ellen a fegyelmi eljárást fogom megindítani. Turócszentmárton, 1908. január 3-án.

Dr. Künszler Károly, s. k. kir. tanfelügyelő.

KÖZGAZDASÁG.

Az új amerikai bevándorlási törvény.
1907. év nyarán egy amerikai bizottság járt ideát Európában, amely az egyes országok kivándorlási viszonyait tanulmányozta. A bizottság befejezte munkálatait s az amerikai bevándorlási törvény revizióját tárgyalja, javaslatát most terjesztette a szenátus elé. Az új javaslat több oly pontot tartalmaz, mely a magyarországi kivándorlást közelről érdekli. A lényegesebb újítások első sorban a bevándorló értelmiségének vizsgálatára vonatkoznak. A jövőben ugyanis megkívánják minden bevándorlótól, hogy legalább saját anyanyelvén írni, olvadni tudjon, továbbá hogy erkölcsi bizonyítványt hozzon magával, melyben saját községének előjárósága igazolja, hogy az illető bevándorlót közönséges büntétt nem terheli és a miatt még törvény elé nem került. A javaslat azt is megszabja, hogy a jövőben tiltassék meg az az eddig nagyon is szokásba jutott eljárás, hogy bevándorlókat az előre megváltott jegy beiktatásával hozzanak át Amerikába. Ez a korlátozás a családtagokra is kiterjedt, kivéve, az előreváltott jegy beiktatójának a feleségét és annak kiskorú gyermekeit. Végül pedig azt ajánlják az új javaslat szerkesztői, hogy tizenkét hónapon belül ugyanazon nemzetiségtől bevándorlókból csak ötvenezret egyének engedtesék meg a partraszállás. Az utóbbi két pontnak az éle főleg a magyar és olaszországi kivándorlás korlátozását célozza, mert a lefolyt évben mintegy négy százezer olasz és majdnem ugyanannyi magyar és osztrák alattvaló érkezett Amerikába. Az új javaslat, mint látható, Európa északi országaiból érkező bevándorlóknak kedvez, ellenben, a déli és keleti országokból érkező kivándorlást vissza akarja szorítani.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadóulajdonos: Moskóczi Ferencné.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnék, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje, s emellett izletes és könnyen emészthető. A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

SCOTT-féle EMULSIÓ

hoz, mely a leggyengébb gyomor-nak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 R 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Rúttkán, a REISZKUP-féle házban — az állami iskolákkal szemben — szép üzlethelyiség kiadó, vagy esetleg a ház eladó.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint az ország minden részben előnyösen ismert, 1810-ben alapított

HALTENBERGER BÉLA, KASSA

ruhafestő, gyertyafestő és gőzmosógári céget Turócsvármegye részére én képviselem. — Elvállalok a legutányosabb árak mellett festés és vegyi tisztításra férfi és női ruhákat, függönyöket, nyakkendőköt, kézimunkát, kesztyűket stb.; továbbá gőzmosás s vasalásra gallérokat, kézelőket, ingeket stb. Gyász esetben ruhák soronkívül festetek feketére. A felek a képviselt igénybevételé által megszabadulnak a csomagolás kellemtelenségeitől, valamint a postaköltségektől.

REISZ LIPÓT, Turócszentmárton.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnek, oszánál és meghűléseknel, bedörzsölésökön használva.

Figyelemstetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és újszólván minden gyógyszerárakban kapható. — Fővárt: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Turócsvármegyei raktár: Schönhaich Viktor gyógyszerésznél Znióváránál — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Wix Miksa

fűszer, csemege, déligyümölcs, szeszesitalok, borok, üveg- és porcellán-árúk nagy raktára

Turócszentmárton.

Rheuma és vértisztítás!

Tisztítani a vért! Egy vértisztítóóra ugy az egészséges, mint a beteg embernek feltétlenül szükséges! Egy kitűnő, a széles világban közismert vértisztítószert Grundmann P. gyógyszerész (Berlin, SW., Fridrichstrasse 207.) antireumatikus vértisztító teája. Mint háziszert ajánlatos romlott savak, kiütések, bőrvízketeg, reuma, hólyag és vesebajok, vértelődés stb. esetén és ezért nem szabad egy családban sem hiányoznia. A tea beszerezhető Grundmann P. gyógyszerésznél Berlin, SW., Fridrichstrasse 207. Próbát és képes brosurát ingyen küld. Eredeti csomag 1, 2 és 4 korona. Magyarországra vámmentes.

Vadászok figyelmébe!

Fegyverek, revolverek — 30—50 százalékkal — olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékeket. Halászati, vadászati, torna, uszó és egyéb sportcikkekkel állandóan dus raktár! FŐLDESI L. fegyver- és sportcikkek üzlete BUDAPEST, VII, Rákóczi-ut 6. Naponta 100 csomagot küldök vidékre!

Óh Jaj!

M egfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyájkosodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban: Toperczer Sándor gyógyszerertárában

Pontosság! Laktószámosság! Saját érdekekben hírhedesen kiharólgó LEOPOLD GYULA • hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napig bizalmaslag létező!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Lévelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyúkszem-et, bőrkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, zselé, szörpök, gomba-, hús- és fűszerek, konzervek, nemes borvicák, legkiválóbb minőségben szállít — legkiválóbb fűszereink készíttetésével is

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepe megye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gromogörzés legjobb gyógyszer a BARTA-féle fekete áfonyagyógybor, kapható gyógyszerüzletben 5 öveget 5 k-ért bérmentve szállít — legkiválóbb fűszereink készíttetésével is

YERSZEGÉNYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erőt, tisztítja a vért. Kis Üveg Ára 2-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógytárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legazottidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút).

Munképészeti és festészeti műtermében

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészi

livaltalban fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre,

bársonyra, tóra, elefántcsontra stb. Brosz, fűggeték, tű stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről köldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

RIVOLI

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt kitörösz hat. Tégelye K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17.

„Foltolt-tátek” ingyen.

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vasároljunk osztálysorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda R-t-nál

BUDAPEST, KÁROLYI-KÖRÚT 20

DIGESTOL GLÜCK

alagteltelesebb emésztőpor

Doboza 2 kor.

Postán szállítók: „FERER GALAMB” GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Megleppő haladás! FICHTENIN

Legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenképpen fértget a lakásban az új, mint mindenképpen bevezetés, véde és levetítését és egyéb kárt és vesztésben károsító állapotokat és azok pótlását ócsomalt megóti.

Legmeghatározottabb védelem csomagok és darabok ellen. Használati utasítás minden való ajárta mellett biztosítják a feltétlen eredményt.

Veszerképviseletk Magyarország részére: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vasároljunk osztálysorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda R-t-nál

BUDAPEST, KÁROLYI-KÖRÚT 20

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt kitörösz hat. Tégelye K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17.

„Foltolt-tátek” ingyen.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha!

Naponta zene-estély!

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Főraktár: BERETVÁS TAMÁS Gyógyszertár KISPEST, utca 2.

Ingyen postai szállítást 8 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁLLODA

Szálloda: Bismarck Pál

Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.

100 szobos 2-400 K-ig feljebb, kikapcsolható és villanyvilágítású, egyetl. Fürdő, kávéház, kávéház, étterem, Villamos vasút megállóhely az ócsorai pályaudvarok és hajók felé.

Dr. KOVÁCS J.

hemoptaliai rendelő-intézet

időit betegségekben szenvedők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmeszerű öltözködés és az egész világon elvontak kerülése.

Első és legnagyobb magyár ellen védő rész. tka.